

Література.

1. Mobley L., McKeown K. Beyond IBM Boston : McGraw-Hill, 1989. 253 p.
2. Gil Friend What is the Mobley Matrix. URL : <http://www.greenbiz.com/blog/2006/02/26/what-mobley-matrix>
3. Грачев А.В. Финансовая устойчивость предприятия: анализ, оценка и управление в экономике Москва : Дело и Сервис, 2006. 544 с.

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

Булешна В. А., студент

Науковий керівник: Захаркевич Н. П., к. е. н., доцент

*Хмельницький університет управління та права
імені Леоніда Юзькова*

У процесі розвитку ринкових відносин в Україні дедалі частіше окремі ланки фінансової системи стикаються з поняттям "банкрутство". З точки зору більшості громадян саме термін "банкрутство" асоціюється з чимось різко негативним і непоправним. Психологічно процедура банкрутства сприймається як персональна трагедія, остаточне припинення будь-якого виду діяльності, і крах всіх надій, що з нею пов'язані.

Насправді існує нерозуміння того, що процедура банкрутства є досить ефективним інструментом для відновлення платоспроможності, і в багатьох випадках дозволяє успішно позбутися боргів і фактично розпочати роботу з «чистого аркуша», не загубивши при цьому активи підприємства.

Проте недосконале законодавство, відсутність належного теоретико-методологічного забезпечення, дефіцит кваліфікованого менеджменту на підприємствах, брак державної фінансової підтримки виробничих структур, унеможлиблює використання банкрутства як інструменту щодо відновлення платоспроможності

Термін «банкрутство» означає визнану господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедури санації та реструктуризації і погасити встановлені у порядку, визначеному Кодексом про процедуру банкрутства, грошові вимоги кредиторів інакше, ніж через застосування ліквідаційної процедури [1].

Т.В. Пепа визначає, що банкрутство підприємства означає відмову громадянина або фірми сплачувати за власними борговими зобов'язаннями через брак коштів [4, с. 10].

В.П. Петренко та М.С. Лосєва пропонують наступне визначення поняття: «банкрутство – це плата за свободу вибору системою менеджменту підприємства стратегії і тактики його поведінки на ринку, розплата за управлінські помилки у стратегічному плануванні, хибні цілі і прийняті для їх досягнення рішення, наслідком чого повинно бути невідворотне включення механізму фінансового банкрутства – розорення боржника кредиторами» [3, с. 200].

Сьогодні підприємства стикаються як із зовнішніми, так із внутрішніми факторами виникнення фінансової кризи. Вплив зовнішніх факторів має, переважно, загальноекономічний, об'єктивний, стратегічний характер, що підсилюється впливом цілого ряду ринкових і політичних факторів. Внутрішні фактори, що впливають на результати діяльності підприємства, тісно пов'язані з його операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю.

Слід зазначити, що сучасний стан підприємницьких структур України характеризується, по-перше, швидким вимиванням оборотних коштів через неможливість отримання короткострокових кредитів на оптимізацію поточної діяльності, а також замороженням програм розвитку; по-друге, масовими порушеннями платіжних зобов'язань; по-третє, скороченням обсягів виробництва через зменшення попиту зовнішніх та внутрішніх ринків; по-четверте, масовими звільненнями або відпустками за власний рахунок працівників, скороченням робочих змін з 2–3 до однієї, переходом на неповний робочий день та ін. [2, с. 18].

З метою запобігання кризовому стану на підприємстві слід сформуванню відповідну і адекватну реальним соціально-економічним процесам систему раннього попередження банкрутства підприємства, яка забезпечить здатність ефективного функціонування підприємства в умовах підвищеного ризику і загроз.

Система раннього попередження та реагування – це особлива інформаційна система, яка сигналізує керівництву про потенційні загрози та ризики, яких може зазнати підприємство, а також додаткові шанси щодо покращення ефективності фінансово-господарської діяльності. Система має бути спрямована на виявлення та аналіз інформації про фактори ризику, настання яких може призвести до виникнення кризових явищ.

Серед основних стратегічних напрямків виходу підприємства із кризового стану та недопущення банкрутства варто виділити санацію підприємства та реструктуризацію.

Під санацією розуміється система заходів, що здійснюються під час провадження у справі про банкрутство з метою запобігання визнанню боржника банкрутом та його ліквідації, спрямованих на оздоровлення фінансово-господарського становища боржника, а також задоволення в повному обсязі або частково вимог кредиторів шляхом реструктуризації підприємства, боргів і активів та/або зміни організаційно-правової та виробничої структури боржника [1].

Заходами щодо відновлення платоспроможності боржника, які містить план санації, можуть бути:

- реструктуризація підприємства;
- перепрофілювання виробництва;
- закриття нерентабельних виробництв;
- відстрочення, розстрочення або прощення боргу чи його частини;
- виконання зобов'язання боржника третіми особами;
- ліквідація дебіторської заборгованості;
- продаж частини майна боржника;
- відчуження майна та погашення вимог кредиторів шляхом заміщення активів;
- звільнення працівників боржника, які не можуть бути задіяні в процесі виконання плану санації;
- одержання кредиту для виплати вихідної допомоги працівникам боржника, які звільняються згідно з планом санації;
- одержання позик та кредитів, придбання товарів у кредит

Реструктуризація боргів боржника - судова процедура у справі про неплатоспроможність фізичної особи, що застосовується з метою відновлення платоспроможності боржника шляхом зміни способу та порядку виконання його зобов'язань згідно з планом реструктуризації боргів боржника [1].

Можливі такі варіанти виконання реструктуризації:

- об'єднання підприємств з утворенням нової юридичної особи;
- перепрофілювання підприємства;
- виокремлення певних структурних підрозділів з метою подальшої діяльності;
- виокремлення певних структурних підрозділів з утворенням нових юридичних осіб;

- передання виокремлених структурних підрозділів у сферу управління іншого органу управління;
- створення холдингової компанії з дочірніми підприємствами.

Таким чином, цілями антикризової стратегії підприємств повинні бути:

- забезпечення ліквідності і платоспроможності підприємства на підставі оптимального поєднання власних і залучених джерел;
- отримання прибутку і забезпечення відповідного рівня рентабельності, достатнього для задоволення всіх своїх потреб при здійсненні основної, інвестиційної і фінансової діяльності.

Для цього держава повинна проголосити, що її головною метою є макроекономічне регулювання і боротьба з інфляцією на основі підтримки національного виробництва. Тому необхідно:

- розробити систему економічних і фінансових показників на всіх рівнях, а також підтримки базових галузей економіки;
- прийняти економічні заходи, що розширюють можливість підприємств по використанню залучених засобів, для цього необхідно понижувати облікову ставку НБУ до світового рівня;
- прийняти ефективні заходи щодо різкого скорочення неплатежів по залученню таких ринкових інструментів як комерційний кредит, вексель, чек;
- змінити податкову політику, спрямувавши її на стимулювання виробництва та інвестицій;
- визначити ступінь ліквідності і платоспроможності підприємства;
- спрямувати митну політику на захист національного виробника і конкурентноздатних товарів.

Отже, комплекс заходів з подолання банкрутства передбачає активізацію всіх можливих способів та заходів недопущення ліквідації підприємства, мобілізацію всіх наявних сил та ресурсів шляхом упровадження послідовних взаємопов'язаних заходів фінансово-економічного, виробничо-технічного, організаційного, соціального характеру, спрямованих на виведення суб'єкта господарювання із кризи і відновлення або досягнення ним прибутковості та конкурентоспроможності.

Література.

1. Кодекс України з процедур банкрутства [Електронний ресурс]. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>

2. Леонов Д. В. Фінансова криза та український бізнес / Д. В. Леонов // Цінні папери України. – 2008. – № 42. – С. 17 – 20.

3. Лосєва М.С. Процедура банкрутства – ефективний важіль примусового удосконалення систем управління суб'єктами господарювання / М.С. Лосєва, Є.А. Ревтюк, В.П. Петренко // Регіональні перспективи. – 2000. - № 2. – С. 200-201.

4. Пепа Т.В. Управління фінансовою санацією підприємств: навч. посібник. / Т.В. Пепа, В.О. Федорова. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 440 с.

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО СУТНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Булкін С. С., здобувач

*Науковий керівник: Вінченко І. І., д. е. н., професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

З розвитком теорії інвестування виникла необхідність встановлення ефективності вкладання коштів в окремі галузі економіки різних держав та визначення пріоритетних сфер і виявлення черговості цих вкладень з метою оптимізації розвитку виробництва. Вигідність та економічна доцільність вкладання інвестицій характеризується відносно новими поняттями – «інвестиційна привабливість» та «інвестиційний клімат». Термін «інвестиційний клімат» науковцями прийнято вживати по відношенню до держави при оцінці можливості вкладання інвестицій, а також по відношенню до регіону [1, 2, 3]. В той же час поняття «інвестиційна привабливість» найчастіше застосовується по відношенню як до країни чи регіону, а також по відношенню до суб'єкта економічної діяльності – підприємства.

В сучасних економічних умовах суттєво посилюється конкуренція і між підприємствами за ринки збуту, ресурси, державне замовлення та бюджетне фінансування, як наслідок, для оптимізації свого становища в ринковому просторі підприємства повинні інноваційно вдосконалюватися, освоювати нові види продукції та технології, розширювати види діяльності, підтримувати свою конкурентоспроможність і вирішувати питання збільшення вартості свого бізнесу. За цих умов актуалізуються проблеми залучення інвестицій, які дозволяють підприємству нарощувати конкурентні